

Handläggare: Anna Rex
Tfn 08-508 275 96

Till
Stadsbyggnadsnämnden

Startpromemoria för program för Marieberg, Trängåren 7 m.fl. (500-1000 lägenheter)

Förslag till beslut

Planarbete ska påbörjas med programsamråd för Marieberg i stadsdelen Kungsholmen i Stockholm.

Susanne Lind

Torsten Malmberg

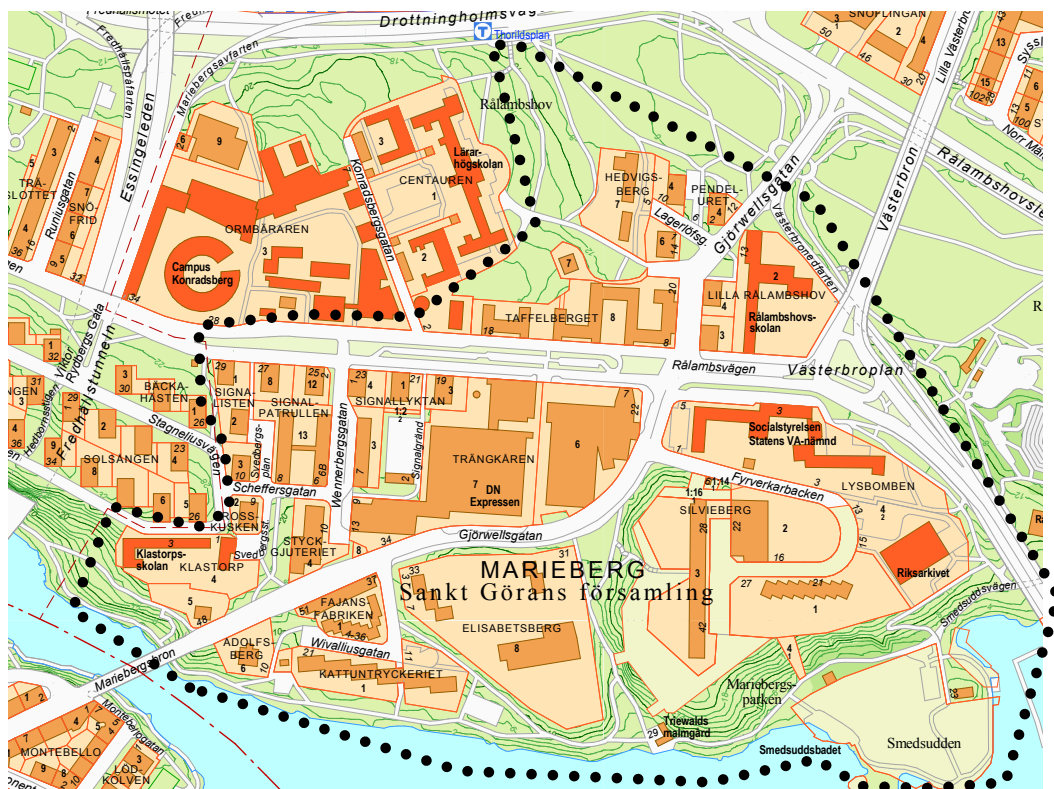
Nina Åman

Sammanfattning

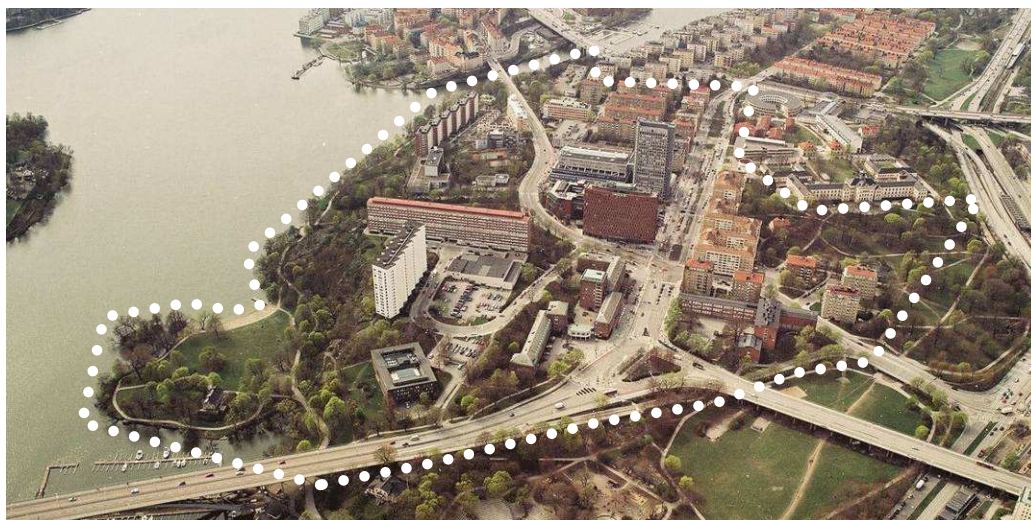
Marieberg ligger på sydvästra delen av Kungsholmen och har en god regional koppling och stora kvaliteter bland annat i form av närheten till innerstaden och till natur och vatten. Området har låg täthet, en svag lokal kärna och är dåligt integrerad mellan sina olika delar. Här finns också stora utvecklingspotentialer. Marieberg är utsett till ett av de områden i Stockholm som lämpar sig för höga hus. Stadsbyggnadskontoret har fått in ett antal förfrågningar om planändringar i Marieberg. Kontoret bedömer att en kompletterande bebyggelse i området är möjlig, men anser att planarbetena ska föregås av ett programarbete för hela Marieberg. De kommande detaljplanerna får utvisa vilken byggrätt och utformning som är lämplig på respektive plats inom området.

Syftet med programmet är att slå fast utgångspunkter och mål för den fortsatta planeringen i Marieberg, samt att hantera områdesövergripande frågor, så som bevarandevärda kvaliteter, både rekreativa och kulturhistoriska, möjliga byggbara lägen, strategi för höga hus, ökade stadsmässiga kvaliteter och möjligheter till nya kopplingar både inom området och till omgivningen.

Kontoret bedömer att bättre kopplingar inom området och till dess omgivning, liksom ökad täthet genom tex exploatering med inslag av höga hus, skulle utgöra en god grogrund för en förstärkning av områdets stadsmässiga utveckling och skapa en stärkt lokal kärna med ökad stadsmässighet och attraktivitet.

Kartutdrag med programområdet

Snedbild med programområdets avgränsning

Utlåtande

Programområdet

Marieberg ligger på sydvästra delen av Kungsholmen, och gränsar i söder mot Riddarfjärden, i väster mot Essingeleden, i norr mot Rålambshovsparken och Drottningholmsvägen och i öster mot Västerbron. Området är alltså omringat på tre sidor av stora trafikleder, men har även en omgivande zon av park-/naturmark och vatten.

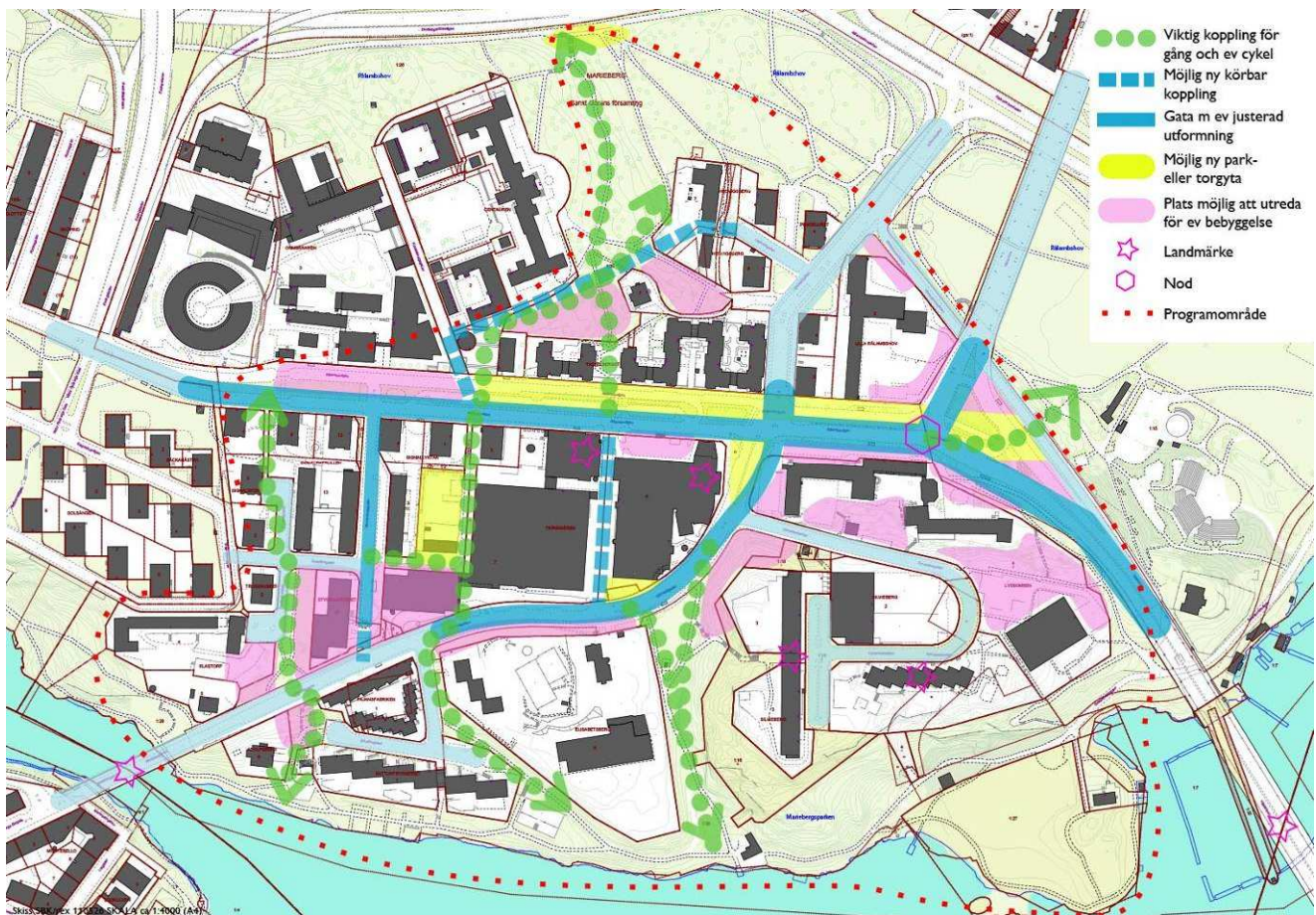
Syfte

Syftet med programmet är att slå fast utgångspunkter och mål för den fortsatta planeringen i Marieberg, samt att hantera områdesövergripande frågor, så som bevarandevärda kvaliteter, både rekreativa och kulturhistoriska, möjliga byggbara lägen, strategi för höga hus, ökade stadsmässiga kvaliteter och möjligheter till nya kopplingar både inom området och till omgivningen.

Förslag

Programmet avser hantera följande sex huvudfrågor:

1. Ökad stadsmässighet (Bättre flöden genom området, bättre tillgänglighet för gående och cyklister, bättre tillgänglighet till kollektivtrafik, tydligare gaturum, högre täthet för ökat underlag till tex lokal handel, fler bostäder för en större blandning inom området.)
2. Möjliga byggbara lägen
3. Strategi för höga hus
4. Möjliga nya sammanbindande kopplingar
5. Bevarandevärda rekreativa kvaliteter
6. Bevarandevärda kulturhistoriska kvaliteter

Tidigt utkast till programskiss med möjliga kopplingar och tänkbara bygglägen som skulle medverka till att förbättra kopplingarna till omgivningen och inom området, skapa mer intima gaturum, öka tätheten och de urbana kvaliteterna i Marieberg.

Bakgrund

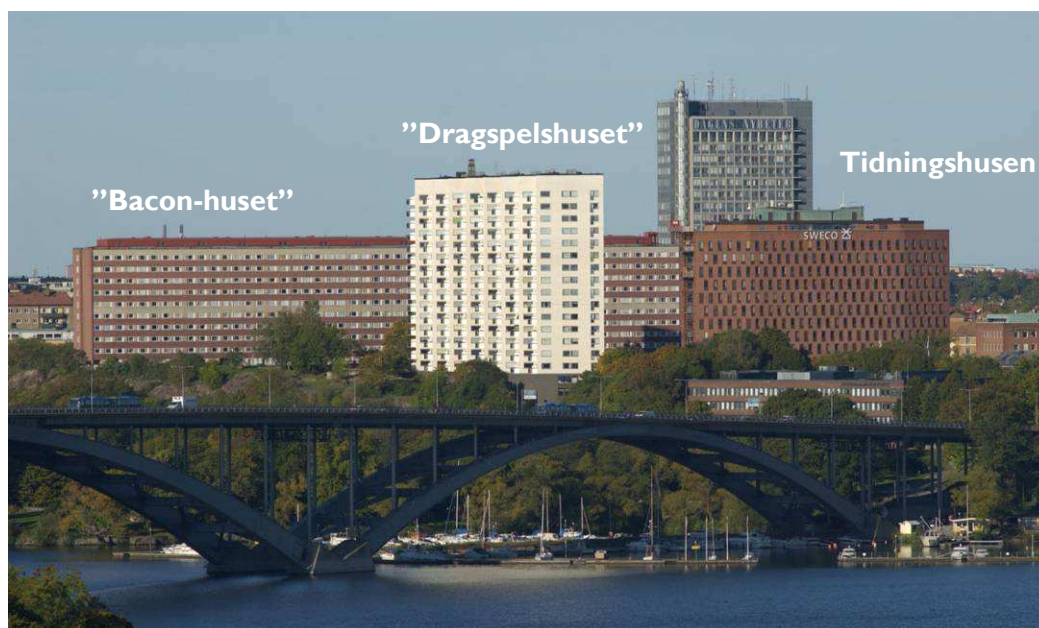
Stadsbyggnadskontoret har fått in ett antal förfrågningar om planändringar i Marieberg. Kontoret bedömer att en kompletterande bebyggelse i området är möjlig, men anser att planarbetena ska föregås av ett programarbete för hela Marieberg. Marieberg ligger på sydvästra delen av Kungsholmen och har en god regional koppling och stora kvaliteter bland annat i form av närheten till innerstaden och till natur och vatten. Området har låg täthet, en svag lokal kärna och är dåligt integrerad mellan sina olika delar. Här finns också stora utvecklingspotentialer. Marieberg är utsett till ett av de områden i Stockholm som lämpar sig för höga hus.

Befintlig bebyggelse

I dag präglas Marieberg av institutioner och arbetsplatser, men även bostäder av samma karaktär som stenstadens krans, dvs bebyggelsen utanför den täta staden som utmärks av byggnader i tydligt samspel med landskapet. Typiskt är att all utvändig miljö tillhör det offentliga rummet. Flera av byggnaderna från 60-talet är höga hus som syns från många platser i staden; det så kallade "dragspelshuset" och "bacon-huset" på Fyrverkarbacken samt tidningsskraporna. Området rymmer även bostadsbebyggelse mellan Rålambsvägen och Rålambshovsparken från 80-talet samt punkthus från 40-talet i västra delen av området. Marieberg rymmer också en del äldre bebyggelse, tex villa Adolfsberg, Triewalds Malmgård och gamla Konradsbergs sjukhus.

Mariebergs mäktiga bergsformationer tillsammans med den modernistiskt storskaliga bebyggelsen tecknar områdets siluett mot stadens vattenrum.

De båda tidningshusen är blå-klassade enligt Stadsmuseet, med motiveringen att de utgör ett dominerande inslag i Stockholms stadsbild. Båda byggnadskomplexen utgör viktiga landmärken vid Västerbrons norra fäste. De två tidningshusen samspelar dock inte alls med varandra, utan konkurrerar istället både som volymer, till form och uttryck, precis som de konkurrerande tidningar som producerades här.

Stadssiluett mot Riddarfjärden

De skivformade husen tecknar olika formationer beroende på från vilken plats i staden området betraktas

Stadssiluett mot Riddarfjärden och Långholmen

Stadssiluett mot Marievik/Liljeholmskajen

Stadssiluett mot Västra skogen/Ulvsundasjön

Natur och grönytor

Mariebergs södra del är kantat av ett bergigt sammanhängande naturstråk med promenadvägar längs strandbrinkarna mot Riddarfjärden. Det är en del i det rekreativstråk som löper runt Kungsholmen. Rålamshovsparken som gränsar mot området i norr, bildar tillsammans med Fredhällsparken ett 2 km långt parkstråk i dalsänkan från Riddarfjärden i sydost till Tranebergssundet i nordväst. Parken följer den sk stockholmsstilen och är särskilt bevarandevärd. I sydost finns också Mariebergsparken, samt en av stadens mest populära badplatser – Smedsuddsbadet. Natur-/park- och vattennärheten i området är några av Mariebergs största tillgångar och karaktärsdrag.

Gator, trafik och parkering

Mariebergs stadsstruktur domineras huvudsakligen av modernistiska ideal med storskalig bebyggelse, breda gatudragningar och en trafikmässig prioritering för bilar, snarare än gående, cyklisterna och kollektivtrafik. Delar av området är svåra och oattraktiva att vistas genom som gående eller cyklist, tex vid Västerbroplan och delvis Rålambsvägen. Västerbroplan fungerar som den viktigaste kollektivtrafikpunkten i området, men har trots det dålig tillgänglighet för fotgängare. Trafikplatsen är stor och utspridd med dålig koppling till det lokala sammanhanget. Många busslinjer stannar här, vilket gör det till en central omstigningsplats, bland annat för stomlinjerna 1 och 4, vilka på sikt avses bli spårvägslinjer. Västerbroplan är en stor tillgång för Marieberg, men platsen skulle kunna kopplas bättre till det lokala sammanhanget. Tillgängligheten för gående och cyklisterna bör förbättras avsevärt både vid Västerbroplan och vid korsningen Gjörwellsgatan – Rålambsvägen.

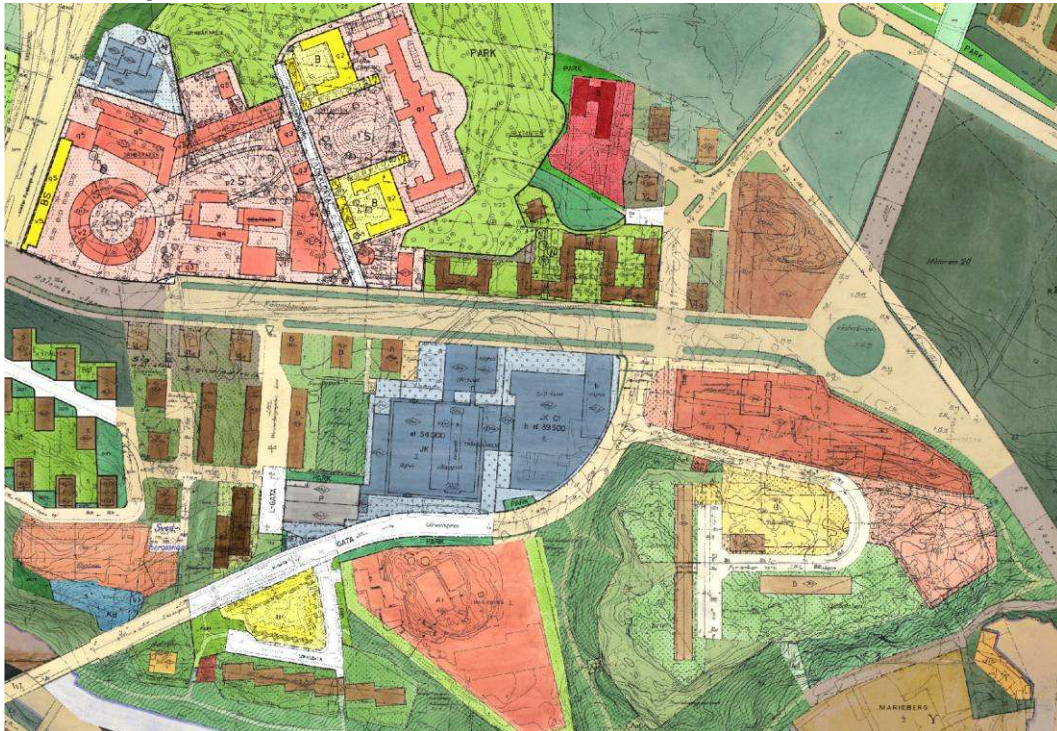
Närmaste tunnelbanestation i området är Thorildsplan som ligger i områdets norra del, inom en 500-metersradie från huvuddelen av Mariebergs bebyggelse. Kopplingen till tunnelbanan bör förstärkas för att förbättra tillgängligheten till kollektivtrafiken i området. Nya kopplingar mellan Rålambsvägen och Gjörwellsgatan bör studeras i samband med utvecklingen av området för att förstärka det interna flödet. I området sker parkering till stor del som markparkering på större ytor och som kantstensparkering. Ett antal garage finns också i området, bla inom DN-husets byggnadskomplex.

Västerbroplans väl tilltagna gaturum

Gällande planer

Utdrag ur stadens planmosaik

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Kontoret bedömer att bättre kopplingar inom området och till dess omgivning, liksom ökad täthet genom tex exploatering med inslag av höga hus, skulle utgöra en god grogrund för en förstärkning av områdets stadsmässiga utveckling och skapa en starkt lokal kärna med ökad attraktivitet.

Tidplan

Programsamråd	3: e kvartalet 2011
Första detaljplanesamråd	2: a kvartalet 2012
Granskning	3: e kvartalet 2012
Antagande	3: e kvartalet 2012